

Koncessziós szerződés I.

Dr. Farkas Csaba

Olvasólecke hossza 9 oldal.

A tananyag elsajátításához szükséges idő 90 perc.

Kérdések megválaszolása 25 perc.

1. Bevezetés
2. A koncesszió jogszabályi háttere
3. A koncessziós szerződés jellemzői
4. Jogszabályi kollízió
5. Ellenőrző kérdések

1. Bevezetés

A koncesszió az állam, vagy önkormányzat által nyújtott engedélyezés, engedmény, melynek alapján törvényben meghatározott tevékenységek gyakorlásának jogát határozott időre, ellenérték fejében kötött polgári jogi megállapodás keretében átengedi és ezáltal a jogosultnak időben és területileg teljes, vagy korlátozott piaci monopóliumot biztosít.

A koncesszióról szóló törvény indokolása szerint:

Az állam, illetőleg az önkormányzat (önkormányzati társulás) a törvényben tételesen meghatározott tevékenységek gyakorlásának jogát visszatérő szerződéssel, időlegesen úgy engedi át, hogy a jogosultnak részleges piaci monopóliumot biztosít.

2. A koncesszió jogszabályi háttere

A koncesszió jogszabályi háttere

☞ Alaptörvény 38. cikk

(1) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

(2) Az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit az (1) bekezdés szerinti célokra tekintettel sarkalatos törvény határozza meg.

(3) Nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett.

(4) Nemzeti vagyon átruházására vagy hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható.

(5) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint.

(6) A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány létrehozásáról, működéséről, megszüntetéséről, valamint közfeladata ellátásáról sarkalatos törvény rendelkezik.

☞ Nemzeti vagyonról szóló törvény (2011. évi CXCV. törvény)

A nemzeti vagyont az átruházhatósága szerint az alábbi csoportokba osztjuk:

- Az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló nemzeti vagyon (kincstári vagyon/törzsvagyon) nem idegeníthető el, -
- főszabály szerint – nem terhelhető meg, biztosítéskul nem adható. azon osztott tulajdon nem létesíthető. A vagyontárgyak hasznosítása kizárólag koncesszió útján, külön törvényben meghatározott módon valósulhat meg.

kincstári vagyon/törzsvagyon

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: "A kötet az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020)."

- A nemzetgazdaság szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon. Az ebbe a csoportba tartozó vagyontárgyak (kincstári vagyon/törzsvagyon) forgalomképtelenek. Hasznosításukra sor kerülhet koncesszió útján, vagy akár vagyonkezelési szerződéssel, illetve haszonélvezeti jogot alapító szerződéssel. kincstári vagyon/törzsvagyon
- Korlátozottan forgalomképes vagyon az a nemzeti vagyon (kincstári vagyon/törzsvagyon), amelyről törvényben, illetve - a helyi önkormányzat tulajdonában álló vagyon esetében - törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint lehet rendelkezni; kincstári vagyon/ törzsvagyon
- Üzleti vagyon. Az előző csoportba nem tartozó vagyoni elemek, melyek vonatkozásában korlátozás nem kerül megfogalmazására. A vagyon polgári jogi szerződéssel szabadon átruházható. üzleti vagyon

 Koncesszióról szóló törvény (1990. évi XVI. törvény)

A kincstári vagyon/törzsvagyon hasznosítására vonatkozó általános szabályok kerülnek megfogalmazásra.

 Ágazati jogszabályok (a teljesség igénye nélkül)

- *1991. évi XXXIV. törvény a szerencsejáték szervezéséről*
- *1992. évi XLV. törvény a postáról*
- *2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről*
- *2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről*
- *2012. évi CXXXIV. törvény a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről*

 Polgári Törvénykönyv (2013. évi V. törvény)

A koncesszió jogszabályi háttere.
Szubszidiárius jellegű.

3. A koncessziós szerződés jellemzői

Általában elmondható, hogy a koncessziós törvény egy olyan törvény, amely kijelöli a koncesszió-köteles tevékenységek folytatásának kereteit, meghatározza azokat az alapvető jogi normákat, amelyek tiszteletben tartásával az ágazati jogszabályokban meghatározott egyedi szabályok figyelembe vétele mellett a tevékenység jogszerűen gyakorolható.

kerettörvény

A koncessziós szerződés sajátosságai

- A szerződés tárgya:

- A koncessziós szerződés tárgya az állam, vagy az önkormányzat kizárólagos tulajdonában lévő vagyontárgy birtoklásának, használatának, hasznosításának átengedése
- Az állam, vagy az önkormányzat koncesszióköteles tevékenység gyakorlása jogának az átengedése.

- A szerződés alanyai

- A pályázat kiírója, a koncesszióba adó állam, vagy az önkormányzat. Az állam képviseletében – főszabály szerint - az koncesszió tárgya szerinti illetékes ágazati miniszter jár el. Az önkormányzat esetében a szerződés megkötéséig a képviselőtestület jár el. A hatáskör átruházására nincs jogszabályi lehetőség. A szerződést azonban az önkormányzat, mint testület képviseletében a polgármester írja alá.
- A pályázat benyújtója, a koncesszióba vevő lehet természetes személy, vagy átlátható szervezet. Az alanyok vonatkozásában korlátozó, vagy megszorító rendelkezéssel nem találkozunk. A belföldiek, külföldiek azonos feltételek mellett nyújthatják be a pályázatot.
- koncessziós jog jogosultja. A koncessziós szerződés aláírását követő 90 napon belül koncessziós társaság alapítását írja elő a jogalkotó. A koncessziós tevékenységgel

pályázat
kiírója

pályázat
benyújtója

koncesszió
jogosultja

kapcsolatos jogok és kötelezettségek a koncessziós társaság jogai és kötelezettségei lesznek

- A szerződés jellege:

A koncessziós szerződés visszterhes szerződés. Az állam, vagy az önkormányzat a vagyontárgy birtoklásának, használatának, hasznosításának a jogát, illetve a koncesszióköteles tevékenység gyakorlásának a jogát ingyenesen nem engedheti át csak, erre csak ellenérték mellett kerülhet sor. A koncessziós díj meghatározására sor kerülhet

- a) egyszeri fix összegben,
- b) időszakonként fix összegben,
- c) a koncessziós társaság nyereségének meghatározott hányadában.

- A szerződés időtartama:

- A szerződés határozott időre jön létre. Az eredeti határidő meghosszabbítására sor kerülhet, azonban ennek konjunktív feltételei vannak:
 - a) az ágazati jogszabály ezt lehetővé teszi,
 - b) egy alkalommal kerülhet erre sor,
 - c) legfeljebb a szerződésben megállapított határidő felével
 - d) a koncesszióba vevő (nyertes pályázat benyújtója) és a koncesszió jogosultja (koncessziós társaság) a szerződéses kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.

- monopóliumot biztosít

A koncesszió révén a koncessziós társaság részleges, vagy teljes piaci monopóliumhoz jut.

4. Jogszabályi kollízió

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: "A kötet az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020)."

2015. évi CXLI. törvény a közbeszerzésekről

Mi minősül közbeszerzésnek?

- ☞ A közbeszerzési szerződés
- ☞ Az építési koncesszió Kbt. szerinti megkötése
- ☞ A szolgáltatási koncesszió Kbt. szerinti megkötése

A közbeszerzési szerződés tárgya lehet

- árubeszerezés
- építési beruházás
- szolgáltatás megrendelés

Építési koncesszió

Az építési koncesszió az ajánlatkérő által, írásban megkötött visszterhes szerződés, ahol az ajánlatkérő a Kbt. szerinti rögzített építési beruházást rendel meg, és az ajánlatkérő ellenszolgáltatása az építmény hasznosítási jogának meghatározott időre történő átengedése, vagy hasznosítási jog átengedése és pénzügyi ellenszolgáltatás együtt. A szerződés lényegi sajátossága a fentiekén túl az is, hogy az építmény hasznosításával felmerülő működési kockázatokat a nyertes ajánlattevő szerződő félnek kell viselnie.

Szolgáltatási koncesszió

Szolgáltatási koncesszió az ajánlatkérő által, írásban megkötött visszterhes szerződés, ahol az ajánlatkérő a Kbt. szerinti szolgáltatás nyújtását rendeli meg, az ajánlatkérő ellenszolgáltatása a szolgáltatás hasznosítási jogának meghatározott időre történő átengedése vagy hasznosítási jog átengedése és pénzügyi ellenszolgáltatás együtt. Az építési koncesszióhoz hasonlóan itt is lényeges jellemzője a szerződésnek, hogy a szolgáltatás hasznosításához kapcsolódó működési kockázatokat a nyertes ajánlattevő szerződő fél viseli.¹

¹ Kbt. 8. § (7) szerint akkor tekinthető úgy, hogy a koncessziós jogosult viseli a működési kockázatot, ha bizonytalan, hogy megtérülnek a koncesszió tárgyát képező építmény vagy szolgáltatás létrehozása és

A Kbt. - a fogalmak elkülöníthetősége érdekében - nem használja a koncessziós szerződés kifejezést, hanem az építési és szolgáltatási koncesszió, valamint a koncessziós beszerzési eljárás megnevezéseket használja !!!!!

A koncesszióról szóló törvény szerint, amennyiben a koncessziós szerződés egyben a Kbt. hatálya alá is tartozik, akkor a koncesszióról szóló törvényt a Kbt.-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A jogalkotó a Kbt. primátusát hangsúlyozza.

5. Ellenőrző kérdések

1. Foglalja össze a koncesszió lényegét!
2. Ismertesse a koncesszió jogszabályi hátterét!
3. Mit jelent az, hogy a koncessziós törvény „kerettörvény”?
4. Ismertessen ágazati jogszabályokat!
5. Mi az a kincstári vagyon, és mi a törzsvagyon?
6. A koncesszió jogszabályi hátterében a Ptk. hol helyezkedik el?
7. Ismertesse a koncessziós szerződés sajátosságait!
8. Kik az alanyai a koncessziós szerződésnek?
9. Határozatlan időre lehet koncessziós szerződést kötni? Válaszát indokolja!
10. Mit szabályoz a közbeszerzés?
11. Mi az építési koncesszió lényege?
12. Mi a szolgáltatási koncesszió lényege?

üzemeltetése során eszközölt beruházásai, illetve felmerült költségei. A koncessziós jogosult lehetséges vesztesége nem lehet csupán névleges vagy elhanyagolható. A működési kockázat keresleti kockázatból, kínálati kockázatból vagy e két kockázat együtteséből adódhat, és fennállásának megítéléséhez csak a koncessziós jogosult által nem befolyásolható tényezőkből eredő kockázatok vehetők figyelembe.

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: „A kötet az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020).”

13. Ismertesse az építési és a szolgáltatási koncesszió esetén a működési költségre vonatkozó szabályokat!

Felhasznált irodalom

AUER ÁDÁM-BALOGH BALÁZS- JENOVAI PETRA-JUHÁSZ ÁGNES- PAPP TEKLA-STRIHÓ KRISZTINA-SZEGŐ ÁGNIS: ATIPIKUS SZERZŐDÉSEK OPTEN INFORMATIKAI KFT. 2015

Felhasznált jogszabály

Alaptörvény

1991. évi XVI. törvény a koncesszióról

1991. évi XXXIV. törvény a szerencsejáték szervezéséről

1992. évi XLV. törvény a postáról

2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről

2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti vagyonról

2012. évi CXXXIV. törvény a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

2015. évi CXLIII. törvény a közbeszerzésekről

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosítási számú, az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020).